

21 Μαρτίου 2015

Το πολυφωνικό τραγούδι της Ηπείρου

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Το πολυφωνικό τραγούδι αποτελεί παγκόσμιο, μοναδικό μουσικό φαινόμενο. Δεν είναι λίγοι αυτοί που ισχυρίζονται ότι ταυτίζεται με το δώριο τρόπο των αρχαίων Ελλήνων, την κατεξοχήν «ελληνική αρμονία». Το συναντάμε στα βορειοδυτικά του Νομού Ιωαννίνων (χωριά του Πωγωνίου, Παρακάλαμος, χωριά βόρεια της Κόνιτσας), σε ελάχιστα χωριά στα βορειοανατολικά της Θεσπρωτίας (Τσαμαντάς, Λιάς, Βαβούρι, Πόβλα) και, κυρίως, στη Βόρειο Ήπειρο, στα χωριά της ελληνικής μειονότητας στα νότια της Αλβανίας (Δερόπολη, Άνω Πωγώνι, Βουθρωτό, Χειμάρα).

Η εκτέλεση του πολυφωνικού τραγουδιού απαιτεί τους εξής ρόλους:

- **Παρτής ή πάρτης ή σηκωτής** είναι εκείνος που τραγουδά την κύρια μελωδία, αρχίζοντας, «παίρνοντας» ή «σηκώνοντας» το τραγούδι.
- Του απαντά ο δεύτερος που «γυρίζει» ή τσακίζει» το τραγούδι, για αυτό λέγεται και **γυριστής**
- Μερικές φορές, στη θέση του γυριστή, ή σύμφωνα με κάποιους μουσικολόγους, παράλληλα με αυτόν, συναντάμε το ρόλο του **κλώστη**, ο οποίος κάνει ιδιόμορφους λαρυγγισμούς, «κλώθοντας» το τραγούδι ανάμεσα στην τονική και την υποτονική τής μελωδίας, τεχνική που θυμίζει την κίνηση του χεριού που κρατά το αδράχτι και κλώθει το νήμα.
- Ρόλος που απαντά συχνά αλλά όχι πάντα, είναι ο ρόλος του **ρίχτη**, ο οποίος «ρίχνει» το τραγούδι στο τέλος του προλογίσματος του παρτή, τραγουδώντας ένα επιφώνημα (π.χ. «αχ ωχ ωχ», «άντε βρε») μια τετάρτη κάτω από την τονική τής μελωδίας, ξεκουράζοντας τον παρτή και ενώνοντας το προλόγισμά του με την είσοδο των ισοκρατών.
- Υπάρχουν και οι **ισοκράτες** που κρατούν το «ίσο», δηλαδή το φθόγγο τής τονικής τής μελωδίας, δημιουργώντας την τροπική βάση του τραγουδιού.

%polufoniko%